

Pavel Samek a Ondřej Nekvinda

SVĚT SUKULENTŮ A KAKTUSŮ

Průvodce pro začátečníky

Svět sukulentů a kaktusů

Průvodce pro začátečníky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Pavel Samek a Ondřej Někvinďa

Svět sukulentů a kaktusů. Průvodce pro začátečníky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

SVĚT SUKULENTŮ A KAKTUSŮ

Pavel Samek a Ondřej Nekvinda

SVĚT SUKULENTŮ A KAKTUSŮ

Průvodce pro začátečníky

Zdroje obrázků: není-li uvedeno jinak: archiv autorů; obálka: © Tatiana Glad /Shutterstock.com; Str. 8: © Udo Kieslich /Shutterstock.com; Str. 10: © Geoff Sperring /Shutterstock.com; Str. 11 vpravo: © Pavel Szabo /Shutterstock.com; Str. 11 vlevo: © Xyus /Shutterstock.com; Str. 12 vpravo: © matt12seven /Shutterstock.com; Str. 12 vlevo: © Tom Meaker /Shutterstock.com; Str. 13 vlevo: © vpravo instinctively RDH /Shutterstock.com; Str. 13 vlevo: © anmhbh /Shutterstock.com; Str. 14 vpravo: © Pierre-Ives Babelon /Shutterstock.com; Str. 14 vlevo: © DanielCz /Shutterstock.com; Str. 15, foto 6: © ok, fotoday /Shutterstock.com; Str. 15, foto 3: © LFRobanedo /Shutterstock.com; Str. 15, foto 2: © Frans Blok /Shutterstock.com; Str. 15, foto 1: © Josef Zima /Shutterstock.com; Str. 15, foto 5: © Nick Pecker /Shutterstock.com; Str. 15, foto 4: © HWall /Shutterstock.com; Str. 16: © Karel Stipek /Shutterstock.com; Str. 17 vpravo: © Gaia Conventi /Shutterstock.com; Str. 17 vlevo: © pomsuay /Shutterstock.com; Str. 18 vlevo: © Bisharat Hussain /Shutterstock.com; Str. 18 vpravo: © Rizky Ade Jonathan /Shutterstock.com; Str. 19 vpravo: © T photography /Shutterstock.com; Str. 19 vlevo: © Vic Lab /Shutterstock.com; Str. 20, foto 4: © Viktor Luki /Shutterstock.com; Str. 20, foto 3: © Rainer Pauschert /Shutterstock.com; Str. 20, foto 1: © lBarba74 /Shutterstock.com; Str. 20, foto 6: © Andrea Izzotti /Shutterstock.com; Str. 20, foto 5: © Gerrit Rautenbach /Shutterstock.com; Str. 20, foto 2: © Abinekis /Shutterstock.com; Str. 21, foto 1: © Geoff Sperring /Shutterstock.com; Str. 21, foto 2: © AM-IDE /Shutterstock.com; Str. 21, foto 3: © Michal Hamet /Shutterstock.com; Str. 21, foto 4: © Five-Birds Photography /Shutterstock.com; Str. 21, foto 5: © Honnator /Shutterstock.com; Str. 21, foto 6: © Four Oaks /Shutterstock.com; Str. 22, foto 5: © StefanMaximilian /Shutterstock.com; Str. 22, foto 4: © Pak Lang /Shutterstock.com; Str. 22, foto 3: © GreenThumbShots /Shutterstock.com; Str. 22, foto 6: © Gonzalo de Miceu /Shutterstock.com; Str. 22, foto 2: © Waliullahyusafzai /Shutterstock.com; Str. 22, foto 1: © Pinky_p /Shutterstock.com; Str. 23, foto 1: © DaLiu /Shutterstock.com; Str. 23, foto 4: © Gertjan Hooijer /Shutterstock.com; Str. 23, foto 5: © AKM Creatives /Shutterstock.com; Str. 23, foto 3: © Martin Bergsma /Shutterstock.com; Str. 23, foto 6: © Elizaveta Galitkaia /Shutterstock.com; Str. 23, foto 2: © ASISCO /Shutterstock.com; Str. 24: © Paniruga panlang /Shutterstock.com; Str. 26 vlevo: © Wirestock Creators /Shutterstock.com; Str. 26 vpravo: © Peter Turner Photography /Shutterstock.com; Str. 27 vlevo: © Thaisucculents /Shutterstock.com; Str. 27 vpravo: © plicelov /Shutterstock.com; Str. 28 vpravo: © cho ih /Shutterstock.com; Str. 28 vlevo: © Lynette Knott Rudman /Shutterstock.com; Str. 29 vpravo: © S and G Photos /Shutterstock.com; Str. 29 vlevo: © Alex Wesp /Shutterstock.com; Str. 30 vpravo: © Houka Studio /Shutterstock.com; Str. 30 vlevo: © Dolphinart /Shutterstock.com; Str. 31 vlevo: © Michael2018 /Shutterstock.com; Str. 31 vpravo: © finchfocus /Shutterstock.com; Str. 32 vpravo: © Ian Grainger /Shutterstock.com; Str. 32 vlevo: © Traveller70 /Shutterstock.com; Str. 33 vlevo: © umitc /Shutterstock.com; Str. 33 vpravo: © Sonia Bonet /Shutterstock.com; Str. 34 vlevo: © Aaron J Hill /Shutterstock.com; Str. 34 vpravo: © planetstudio /Shutterstock.com; Str. 35: © andre.jesus /Shutterstock.com; Str. 36, foto 1: © Christina Siow /Shutterstock.com; Str. 36, foto 2: © plicelov /Shutterstock.com; Str. 36, foto 3: © Bendi Lukman /Shutterstock.com; Str. 36, foto 5: © NANCY AYUMI KUNIHIO /Shutterstock.com; Str. 36, foto 3: © Boonyarit Sribal /Shutterstock.com; Str. 36, foto 4: © untungsugbo /Shutterstock.com; Str. 37, foto 6: © suttiart wiriyanon /Shutterstock.com; Str. 37, foto 5: © Sujunfeng /Shutterstock.com; Str. 37, foto 4: © Icefang /Shutterstock.com; Str. 37, foto 3: © Job Narinotte /Shutterstock.com; Str. 37, foto 2: © OksanaGoskova /Shutterstock.com; Str. 37, foto 1: © crystaldream /Shutterstock.com; Str. 38, foto 1: © DimoBerlin /Shutterstock.com; Str. 38, foto 6: © Aaron Zhou /Shutterstock.com; Str. 38, foto 5: © LF /Shutterstock.com; Str. 38, foto 4: © DimoBerlin /Shutterstock.com; Str. 38, foto 2: © Duane Hirst /Shutterstock.com; Str. 38, foto 3: © allumimages /Shutterstock.com; Str. 40: © TWstock /Shutterstock.com; Str. 42 vlevo: © Dejan2 /Shutterstock.com; Str. 42 vpravo: © Fabrizio Guarisco /Shutterstock.com; Str. 43 vpravo: © Magic Gun /Shutterstock.com; Str. 43 vlevo: © chrisdorney /Shutterstock.com; Str. 44 vpravo: © Goran Lakovic /Shutterstock.com; Str. 44 vlevo: © piatnica /Shutterstock.com; Str. 45 vpravo: © chutima chaimratana /Shutterstock.com; Str. 45 vlevo: © Valentin Volkov /Shutterstock.com; Str. 46 vlevo: © Lucas Namoru Rirapo /Shutterstock.com; Str. 46 vpravo: © Jeddos Ha /Shutterstock.com; Str. 47 vpravo: © Sergio Dudikov /Shutterstock.com; Str. 47 vlevo: © Jason Yader /Shutterstock.com; Str. 48 vpravo: © imageBROKER.com /Shutterstock.com; Str. 48 vlevo: © Mundar /Shutterstock.com; Str. 49 vpravo: © Editing Room /Shutterstock.com; Str. 49 vlevo: © Sarah Montalvo /Shutterstock.com; Str. 50 vlevo: © svf74 /Shutterstock.com; Str. 50 vpravo: © asharkyu /Shutterstock.com; Str. 51 vlevo: © piatnica /Shutterstock.com; Str. 51 vpravo: © simona flomigni /Shutterstock.com; Str. 52 vpravo: © Julian Bohorquez /Shutterstock.com; Str. 52 vlevo: © Julie Beynon Burnett /Shutterstock.com; Str. 53 vpravo: © Yen-ting /Shutterstock.com; Str. 53 vlevo: © MarlisGrandi /Shutterstock.com; Str. 54 vlevo: © phakdeelon sarawoot /Shutterstock.com; Str. 54 vpravo: © Shao-ping Huang /Shutterstock.com; Str. 55 vlevo: © Golden Shark 2 /Shutterstock.com; Str. 55 vpravo: © Alex Manders /Shutterstock.com; Str. 56 vpravo: © Tomas Klejdysz /Shutterstock.com; Str. 56 vlevo: © NPvanchest55 /Shutterstock.com; Str. 57 vpravo: © Seung Ha /Shutterstock.com; Str. 57 vlevo: © Parijatplant /Shutterstock.com; Str. 58 vpravo: © Robert Buchel /Shutterstock.com; Str. 58 vlevo: © Sjar line /Shutterstock.com; Str. 59 vpravo: © GreenOak /Shutterstock.com; Str. 59 vlevo: © Navamin /Shutterstock.com; Str. 60 vpravo: © Sorokin Evgenii /Shutterstock.com; Str. 60 vlevo: © khlungcenter /Shutterstock.com; Str. 61 obě: © Oleg Kovtun Hydrobio /Shutterstock.com; Str. 62 vlevo: © Gail Euston-Brown /Shutterstock.com; Str. 63 vpravo: © Pavaphon Supanantanon /Shutterstock.com; Str. 63 vlevo: © TY Lim /Shutterstock.com; Str. 64 vpravo: © Asha_Joshi /Shutterstock.com; Str. 64 vlevo: © lorenz62 /Shutterstock.com; Str. 65 vpravo: © Nature's Charm /Shutterstock.com; Str. 65 vlevo: © Natalia Golo /Shutterstock.com; Str. 66 vlevo: © SuccuGyu /Shutterstock.com; Str. 66 vpravo: © Kuro_obi /Shutterstock.com; Str. 67 vpravo: © areeya_jinn /Shutterstock.com; Str. 67 vlevo: © martin dlugo /Shutterstock.com; Str. 68, foto 6: © Evgeny Harentov /Shutterstock.com; Str. 68, foto 5: © Verrn /Shutterstock.com; Str. 68, foto 4: © adhitja wira /Shutterstock.com; Str. 68, foto 3: © Podolnaya Elena /Shutterstock.com; Str. 68, foto 2: © chanyut Sribua-rawd /Shutterstock.com; Str. 68, foto 1: © AlessandroZoc /Shutterstock.com; Str. 69, foto 3: © Prarthana borah /Shutterstock.com; Str. 69, foto 6: © Robert Buchel /Shutterstock.com; Str. 69, foto 2: © Sonia Bonet /Shutterstock.com; Str. 69, foto 5: © Vladislav Havrilov /Shutterstock.com; Str. 69, foto 4: © shutting /Shutterstock.com; Str. 69, foto 1: © NANCY AYUMI KUNIHIO /Shutterstock.com; Str. 70, foto 5: © Janwar Fajrin /Shutterstock.com; Str. 70, foto 6: © lorenz62 /Shutterstock.com; Str. 70, foto 4: © RRRuqadh /Shutterstock.com; Str. 70, foto 1: © Karinisme /Shutterstock.com; Str. 70, foto 3: © svf74 /Shutterstock.com; Str. 70, foto 2: © Lienda Yunita Appono /Shutterstock.com; Str. 71, foto 6: © I_tina /Shutterstock.com; Str. 71, foto 2: © Danielle Jancow /Shutterstock.com; Str. 71, foto 1: © Danny Hummel /Shutterstock.com; Str. 71, foto 5: © ASGOLD /Shutterstock.com; Str. 71, foto 3: © Inwhat /Shutterstock.com; Str. 71, foto 4: © Elena N Ivanova /Shutterstock.com; Str. 72, foto 5: © Gonzalo de Miceu /Shutterstock.com; Str. 72, foto 1: © Shyamalamuralinath /Shutterstock.com; Str. 72, foto 4: © Ruth Swan /Shutterstock.com; Str. 72, foto 6: © ChWeiss /Shutterstock.com; Str. 72, foto 3: © MakroBetz /Shutterstock.com; Str. 72, foto 2: © Arias24 /Shutterstock.com; Str. 73, foto 2: © Boris15 /Shutterstock.com; Str. 73, foto 4: © Mirt Alexander /Shutterstock.com; Str. 73, foto 5: © Solodov Aleksei /Shutterstock.com; Str. 73, foto 6: © Lefteris Papoulakis /Shutterstock.com; Str. 73, foto 3: © IgorGolovnin /Shutterstock.com; Str. 73, foto 1: © Shan_shan /Shutterstock.com; Str. 74: © Tarda Santo /Shutterstock.com; Str. 76 vpravo: © Tarda Santo /Shutterstock.com; Str. 76 vlevo: © HoyaEung /Shutterstock.com; Str. 77 vlevo: © Mike Pusser /Shutterstock.com; Str. 77 vpravo: © Gonzalo Iglesias /Shutterstock.com; Str. 78: © SHHIT PHOTO /Shutterstock.com; Str. 79 vlevo: © Berna Namogu /Shutterstock.com; Str. 79 vpravo: © Joe Kuis /Shutterstock.com; Str. 80 vpravo: © Greens and Blues /Shutterstock.com; Str. 80 vlevo: © ben brunt /Shutterstock.com; Str. 81 vpravo: © Real_life_photo /Shutterstock.com; Str. 81 vlevo: © vilax /Shutterstock.com; Str. 82 vlevo: © Ingrid Balabanova /Shutterstock.com; Str. 82 vpravo: © New Africa /Shutterstock.com; Str. 83 vpravo: © Jen Eden /Shutterstock.com; Str. 83 vlevo: © Alexander52 /Shutterstock.com; Str. 84 vpravo: © GreenThumbShots /Shutterstock.com; Str. 84 vlevo: © Karel Bock /Shutterstock.com; Str. 85 vlevo: © Yael Allevici /Shutterstock.com; Str. 85 vpravo: © Parijatplant /Shutterstock.com; Str. 86 vlevo: © SEKSUN SUNNITHA /Shutterstock.com; Str. 86 vpravo: © Novitacare /Shutterstock.com; Str. 87 vlevo: © Oleg Kovtun Hydrobio /Shutterstock.com; Str. 87 vpravo: © Anne Bee /Shutterstock.com; Str. 88 vpravo: © QueSeraSera /Shutterstock.com; Str. 88 vlevo: © Erwin Bosman /Shutterstock.com; Str. 89 vpravo: © sir2017 /Shutterstock.com; Str. 89 vlevo: © Jelen990 /Shutterstock.com; Str. 90 vpravo: © nilsu1205 /Shutterstock.com; Str. 90 vlevo: © Real_life_photo /Shutterstock.com; Str. 91 vlevo: © NILTON E. MAIA /Shutterstock.com; Str. 91 vpravo: © csh3d /Shutterstock.com; Str. 92 vlevo: © Fabrizio Guarisco /Shutterstock.com; Str. 92 vpravo: © artieQ /Shutterstock.com; Str. 93 vpravo: © Natalia van D /Shutterstock.com; Str. 93 vlevo: © HelloRF Zcool /Shutterstock.com; Str. 94 vpravo: © luissybuster /Shutterstock.com; Str. 94 vlevo: © Natalia van D /Shutterstock.com; Str. 95 vpravo: © Christina Siow /Shutterstock.com; Str. 95 vlevo: © Tarda Santo /Shutterstock.com; Str. 96 vpravo: © Estudios Miguel /Shutterstock.com; Str. 96 vlevo: © IhoStore /Shutterstock.com; Str. 97 vpravo: © Milaf /Shutterstock.com; Str. 97 vlevo: © Zhuraviev Andrey /Shutterstock.com; Str. 98 vlevo: © Deniza 40x /Shutterstock.com; Str. 98 vpravo: © Amanda Feltz /Shutterstock.com; Str. 100: © Pavaphon Supanantanon /Shutterstock.com; Str. 101: © Lordn /Shutterstock.com; Str. 102 vlevo: © denamiel62 /Shutterstock.com; Str. 102 vpravo: © CEB ART /Shutterstock.com; Str. 103: © Dewin ID /Shutterstock.com; Str. 105, foto 1: © GreenThumbShots /Shutterstock.com; Str. 105, foto 5: © Fejes Beata /Shutterstock.com; Str. 105, foto 4: © Erika Kirkpatrick /Shutterstock.com; Str. 105, foto 2: © Akarawut /Shutterstock.com; Str. 105, foto 3: © Akarawut /Shutterstock.com; Str. 105, foto 6: © Bkkaame /Shutterstock.com; Str. 106 vlevo: © GreenThumbShots /Shutterstock.com; Str. 106 vpravo: © ShishkinStudio /Shutterstock.com; Str. 107 vlevo: © GreenThumbShots /Shutterstock.com; Str. 107 vpravo: © Ashif Iqbal Chowdhury /Shutterstock.com; Str. 108 vlevo: © vajaraphol /Shutterstock.com; Str. 108 vpravo: © Christina Siow /Shutterstock.com; Str. 109: © Pavaphon Supanantanon /Shutterstock.com; Str. 111 vpravo: © Than Dowdingkan /Shutterstock.com; Str. 111 vlevo: © Dararat Insuwan /Shutterstock.com; Str. 112 vlevo: © Vladimir Muzlov /Shutterstock.com; Str. 112 vpravo: © RecCameraStock /Shutterstock.com; Str. 113 vpravo: © piatnica /Shutterstock.com; Str. 113 vlevo: © Christina Siow /Shutterstock.com; Str. 114 vpravo: © Raimo Bergroth /Shutterstock.com; Str. 114 vlevo: © fotografiko eugen /Shutterstock.com; Str. 115 vpravo: © Anton Caballero /Shutterstock.com; Str. 115 vlevo: © piatnica /Shutterstock.com; Str. 116: © Marc Rubelli /Shutterstock.com; Str. 117 vpravo: © Inwhat /Shutterstock.com; Str. 117 vlevo: © Cola Lemon /Shutterstock.com; Str. 118 vlevo: © Tanya_Terekhina /Shutterstock.com; Str. 118 vpravo: © MARIAN GRANDOLFO KALNICKY /Shutterstock.com; Str. 119 vpravo: © Furiarossa /Shutterstock.com; Str. 119 vlevo: © La Huertina De Toni /Shutterstock.com; Str. 120 vlevo: © Wirestock Creators /Shutterstock.com; Str. 120 vpravo: © 9091086 /Shutterstock.com; Str. 121 vlevo: © PIMPIKA_070432 /Shutterstock.com; Str. 121 vpravo: © photowind /Shutterstock.com; Str. 122 vlevo: © JulieK2 /Shutterstock.com; Str. 122 vpravo: © Vinicius R. Souza /Shutterstock.com; Str. 123 vlevo: © 123 vpravo: © ShishkinStudio /Shutterstock.com; Str. 123 vlevo: © ShishkinStudio /Shutterstock.com; Str. 124 vlevo: © Tomasz Klejdysz /Shutterstock.com; Str. 124 vpravo: © weruu /Shutterstock.com; Str. 125 vpravo: © Lienda Yunita Appono /Shutterstock.com; Str. 125 vlevo: © Tomasz Klejdysz /Shutterstock.com; Str. 126 vlevo: © Boylso /Shutterstock.com; Str. 126 vpravo: © EMacLean /Shutterstock.com; Str. 127 vlevo: © Firn /Shutterstock.com; Str. 127 vpravo: © izzzy71 /Shutterstock.com; Str. 128 vlevo: © Mila_22_79 /Shutterstock.com; Str. 128 vpravo: © Fuzzil Hanum /Shutterstock.com; Str. 129 vpravo: © Helen Danfil /Shutterstock.com; Str. 129 vlevo: © Krichetseva /Shutterstock.com; Str. 130 vpravo: © Nancy J. Ondra /Shutterstock.com; Str. 130 vlevo: © Enid Versfeld /Shutterstock.com; Str. 131 vlevo: © LEON_ PHOTOGRAPHY /Shutterstock.com; Str. 131 vpravo: © Els Mechobrosthene /Shutterstock.com; Str. 132 vlevo: © Kumulugma /Shutterstock.com; Str. 132 vpravo: © Milaf /Shutterstock.com; Str. 133 vlevo: © Diane Woodcheke /Shutterstock.com; Str. 133 vpravo: © unuho /Shutterstock.com; Str. 134: © groeme L. Scott /Shutterstock.com; Str. 135 vpravo: © Fabrizio Guarisco /Shutterstock.com; Str. 135 uprostřed: © Karen Candler /Shutterstock.com; Str. 135 vlevo: © Love-Pics /Shutterstock.com; Str. 137 vlevo: © Pinky_p /Shutterstock.com; Str. 137 vpravo: © Richard van der Spuy /Shutterstock.com; Str. 138, foto 1: © Barykina Polina /Shutterstock.com; Str. 138, foto 5: © yudhistirahat /Shutterstock.com; Str. 138, foto 6: © Nikiforov Volodymyr /Shutterstock.com; Str. 138, foto 2: © Mile Sonyah /Shutterstock.com; Str. 138, foto 4: © Shao-ping Huang /Shutterstock.com; Str. 138, foto 3: © Mi Hee Park /Shutterstock.com; Str. 139, foto 6: © Pixel-Shot /Shutterstock.com; Str. 139, foto 4: © geneamo /Shutterstock.com; Str. 139, foto 3: © Young Swee Ming /Shutterstock.com; Str. 139, foto 1: © LEON_ PHOTOGRAPHY /Shutterstock.com; Str. 139, foto 5: © Dariph /Shutterstock.com; Str. 139, foto 2: © Camila Romeiro /Shutterstock.com; Str. 140, foto 1: © GreenThumbShots /Shutterstock.com; Str. 140, foto 2: © suprabhat /Shutterstock.com; Str. 140, foto 6: © paulah293 /Shutterstock.com; Str. 140, foto 3: © Tarda Santo /Shutterstock.com; Str. 140, foto 4: © Podolnaya Elena /Shutterstock.com; Str. 140, foto 5: © Yasin Caglayan /Shutterstock.com; Str. 141, foto 1: © Cmspic /Shutterstock.com; Str. 141, foto 4: © Mile Sonyah /Shutterstock.com; Str. 141, foto 2: © Alvin liu0609 /Shutterstock.com; Str. 141, foto 3: © Mykola N /Shutterstock.com; Str. 141, foto 6: © Anastasia_Atamanchuk /Shutterstock.com; Str. 141, foto 5: © Jaclyn Vernace /Shutterstock.com; Str. 142: © WebbiMemo /Shutterstock.com; Str. 144: © Milaf /Shutterstock.com; Str. 145 vlevo: © Artesia Wells /Shutterstock.com; Str. 145 vpravo: © Amy Marsh Photography /Shutterstock.com; Str. 146 vpravo: © Goncharov_Artem /Shutterstock.com; Str. 146 vlevo: © Boylso /Shutterstock.com; Str. 148 vlevo: © Bianca R. Buono /Shutterstock.com; Str. 148 vpravo: © Boylso /Shutterstock.com; Str. 149 vpravo: © DimoBerlin /Shutterstock.com; Str. 150 vlevo: © Studio KIWI /Shutterstock.com; Str. 150 vpravo: © Simol1407 /Shutterstock.com; Str. 151 vpravo: © Vitavin /Shutterstock.com; Str. 151 vlevo: © ShishkinStudio /Shutterstock.com; Str. 152 vlevo: © josenwang /Shutterstock.com; Str. 152 vpravo: © Krichetseva /Shutterstock.com; Str. 153 vpravo: © Tatiana Fox /Shutterstock.com; Str. 153 vlevo: © Milaf /Shutterstock.com; Str. 155: © khntapol /Shutterstock.com; Str. 156: © YuliyaOchkan /Shutterstock.com; Str. 158, foto 4: © nukopic /Shutterstock.com; Str. 158, foto 2: © SeungJun Kim /Shutterstock.com; Str. 158, foto 3: © Srisaowalak /Shutterstock.com; Str. 158, foto 1: © Milaf /Shutterstock.com; Str. 158, foto 5: © panattar /Shutterstock.com; Str. 158, foto 6: © Sonia Bonet /Shutterstock.com; Str. 159, foto 1: © Deep_Mind /Shutterstock.com; Str. 159, foto 3: © Fusionstudio /Shutterstock.com; Str. 159, foto 2: © Yane Ermakova /Shutterstock.com; Str. 159, foto 6: © sunikphoto /Shutterstock.com; Str. 159, foto 4: © Deniza 40x /Shutterstock.com; Str. 159, foto 5: © GardenPhotog /Shutterstock.com; Str. 160, foto 6: © Stepan Zhukov /Shutterstock.com; Str. 160, foto 3: © Olena Lompei /Shutterstock.com; Str. 160, foto 5: © Stepan Zhukov /Shutterstock.com; Str. 160, foto 2: © YDP /Shutterstock.com; Str. 160, foto 1: © Shashank verma 2000 /Shutterstock.com; Str. 160, foto 4: © Sanyu Bu /Shutterstock.com; Str. 161, foto 4: © IllRusya /Shutterstock.com; Str. 161, foto 3: © Pom_wirya /Shutterstock.com; Str. 161, foto 6: © AZ Horse girl /Shutterstock.com; Str. 161, foto 5: © Nancy Ann Bowe /Shutterstock.com; Str. 161, foto 2: © xuanhuongho /Shutterstock.com; Str. 161, foto 1: © xuanhuongho /Shutterstock.com; Str. 162: © Kateryna Puchka /Shutterstock.com; Str. 164 vlevo: © Instinctively RDH /Shutterstock.com; Str. 164 vpravo: © Ade Andriyani /Shutterstock.com.

© Pavel Samek, 2025

© Ondřej Nekvind, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-264-5601-8

ISBN e-knihy 978-80-264-5744-2 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

ÚVOD

V ruce držíte knihu, ve které bychom chtěli přiblížit čtenáři svět sukulentů a předat mu naše nadšení do jejich pěstování. Jedná se o úchvatné rostliny, které vydrží i horší zacházení, ale člověk si s nimi může skvěle vyhrát a získat na nich pěstitelský cit i pro další sféry zahradničení. Snažíme se sukulenty přiblížit ze všech směrů: poukázat na možná úskalí při pěstování sukulentů v Česku, alespoň trochu osvětlit rozdíly mezi jednotlivými rody, seznámit čtenáře s různými zajímavostmi či novinkami nebo ukázat, jak takový zdravý sukulent vypadá.

V celé knize se snažíme nezacházet do zatěžujících a pro někoho nezáživných detailů, ale poskytnout přehled hlavně pro začínající a mírně pokročilé pěstitele. Věříme však, že některé zajímavosti možná překvapí i zkušené fanoušky sukulentů, kteří sbírají tyto rostliny celý život. Nejedná se o encyklopedii, zabýváme se všemi sukulenty z nadhledu, a i když se občas zaměříme více na nějaký konkrétní druh, sáhodlouhé seznamy v této knize nenajdete.

Pokud byste během čtení narazili na pojem, který neznáte, věříme, že jej naleznete v kapitole *Slovníček pojmů*. Odborná slova se snažíme nepoužívat, avšak některé pěstitelské pojmy se použít musí.

Chtěli bychom, aby kniha posloužila nejen během čtení, ale i později při pěstování. Sekce *Pěstování* a *Praktická příručka* jsme proto věnovali řešení základních problémů a úkolů, se kterými se při pěstování můžeme setkat. Pokud si po nějaké době nebudete při pěstování něčím jistí, stačí si podle obsahu nalistovat příslušnou kapitolu a dohledat potřebné informace.

Doufáme, že pro vás bude kniha přínosná, pomůže vám zorientovat se mezi sukulenty, ukáže krásu a odhalí tajemství jejich pěstování. Přejeme vám, ať vás knížka baví a hlavně ať vás těší pěstování (nejen) sukulentů...

SUKULENTY V KONTEXTU

CO TO JE SUKULENT?

Během posledních několika desítek let se sukulenty dostaly do obecného povědomí široké veřejnosti. Za svou oblíbenost vděčí jedinečným vlastnostem, které si přinášejí ze své domoviny. Velké lákadlo představuje jejich schopnost bojovat se suchem a dalšími nepříznivými podmínkami. Oblibu získávají také díky své exotické podobě, která se vymyká klasickým tvarům a růstu běžných pokojových rostlin.

Jak ale takový sukulent poznáme?

Pojem sukulent nebyl nikdy přesně vědecky definován. Obecně se však pěstitelé řídí poučkou, že se jedná o rostliny s výbornou schopností boje proti suchu. Díky staletému vývoji se u nich vyvinuly ztloustlé listy, stonky anebo kořeny, ve kterých rostlina zadržuje vodu na horší časy. Ve svém původním prostředí sukulenty dennodenně bojují o každou kapku, a vydrží tak bez zalití i delší dobu. Suchým krajinám, odkud pocházejí, tak vděčíme za možnost nechat rostlinu i delší dobu bez dozoru a v klidu si odjet na dovolenou.

Mnoho z nich nalezneme i v naší přírodě, na skalce či parapetu a často nemáme ani ponětí, že celá léta takový sukulent pěstujeme.

10

*Ráj sukulentů – Západní
Kapsko, Jižní Afrika*

KAKTUSY, MRAZUVZDORNÉ A POKOJOVÉ

Co je kaktus?

Se slovem sukulenty se mnohdy pojí o něco používanější slovo kaktusy. Jedná se vlastně o skupinu sukulentů, které se odlišují tím, že mají aeroly (specifické oblasti, kde mohou vyrůstat trny a podobné výrůstky) a řadí se do čeledi kaktusovité (*Cactaceae*). Můžeme a nemusíme u nich objevit trny, podle toho však v určování daleko nedojdeme, protože je nalezneme i u některých nekaktusových sukulentů.

Platí tedy, že každý kaktus patří mezi sukulenty, ale ne každý sukulent mezi kaktusy.

Zaměření knížky

Sukulenty bychom si mohli orientačně rozdělit hlavně na kaktusy, mrazuvzdorné a pokojové.

Mrazuvzdorné sukulenty vydrží venku bez problému celou zimu.

Pokojové sukulenty snesou krátký lehký mráz, ale celou českou zimu by venku nepřežily.

V této knize se převážně zaměříme na pokojové sukulenty.

11

Vlevo:

Kaktus v Americe

Vpravo:

Sukulenty na Kanárských ostrovech

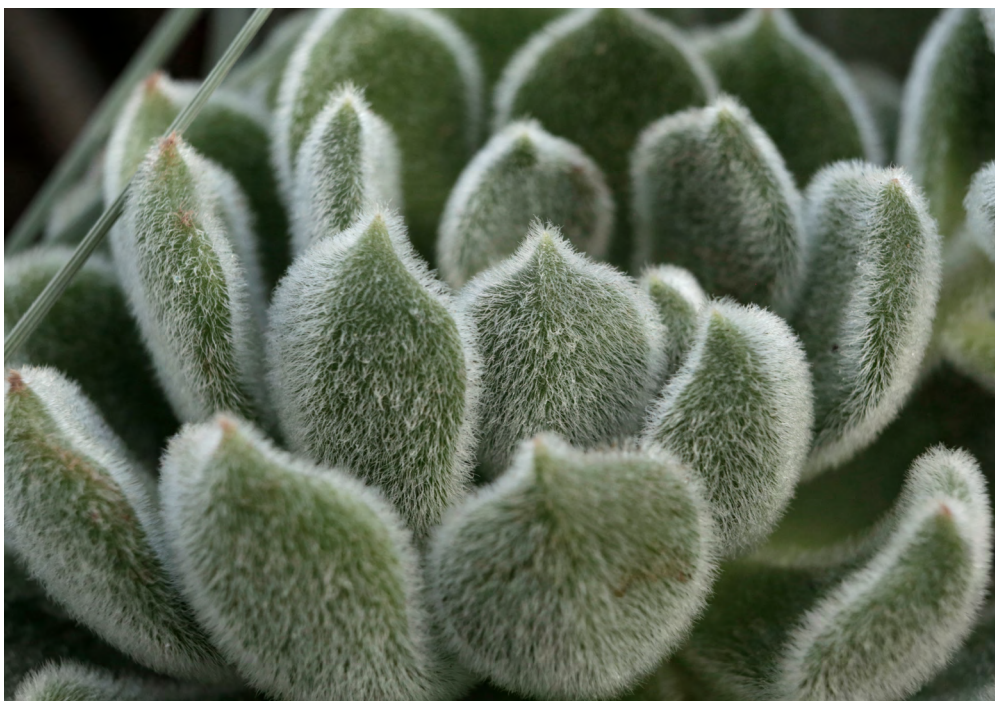
EVOLUCE

Při boji o vodu a šanci přežít se sukulenty po celé generace vyvíjely a měnily svou podobu až do té dnešní. Různé druhy tak získaly velmi odlišné vlastnosti a specifické rysy.

Jednou z typických strategií sukulentů, jak uchránit své listy před sluncem a získat více vody, se stala pokrývka povrchu listů. U některých druhů nalezneme jemné chloupky nebo i delší chlupy, které zabraňují odpařování vody či spálení listů, stíní a zadržují jemné kapičky ranní rosy. Pokud konkrétní druh přirozeně roste v místech, kde se střídá teplo a zima, mohou chloupky sloužit i k ochraně před chladem. Na dotyk takovéto rostliny působí jako sukulentní plyšáci. U některých druhů vyrůstají chloupky nejen na listech, ale i na stoncích, či dokonce květech.

12

Podobně může fungovat i voskovitá vrstva některých druhů, která zabraňuje nadbytečnému odpařování. Pomáhá také proti přehřátí těla rostliny, tlumí ostré sluneční paprsky či zabraňuje tvorbě houbových chorob. Povrch listu působí matným vzhledem, občasně se na něm vytvoří i zajímavé vzory. Na dotek připomíná některé protiskluzové materiály nebo kancelářskou gumu na gumování. U jednotlivých druhů se však voskovitý povrch poměrně odlišuje, někde nalezneme pouze jemné ojínění, jinde tvrdou voskovitou krustu.

Sukulenty si postupem času upravily svůj cyklus fotosyntézy, označovaný jako CAM cyklus. Atypicky během noci přijímají oxid uhličitý a během dne zatahují průduchy. Minimalizují tak opět množství vody, která se přes uzavřené póry vypařuje mnohem méně.

Veledůležitou strategií, jak přežít v drsných podmínkách, se stala osvědčená taktika útěku a skrývání se před sluncem. Rostliny, které se nemohou volně pohybovat, mají v této kategorii značnou nevýhodu, ale povedlo se jim ji překonat. Neutíkají totiž nikterak daleko, pouze vyrůstají hlouběji v zemi, až z nich lze vidět pouze horní části listů, či vyrůstají na přistíněných stanovištích.

Během vegetačního klidu, který přichází s dlouhým obdobím sucha, se rostliny zatahují do sebe. Zmenšují objemy svých listů a snaží se jimi překrýt středy svých růžic.

Pro ochranu proti zvířatům však rostliny potřebovaly účinnější zbraně, než je jemný voskovitý povlak. Proto někdy obsahují jedovaté látky či přeměnily některé své listy na trny, vytvořily ostré výrůstky nebo zoubky po okrajích listů. Tyto výrůstky zároveň využívají pro lámání světla, čímž si uměle vytváří trochu stínu.

13

Protilehlá strana Vlevo:
Cotyledon s povoskovánými listy i květy

Protilehlá strana vpravo:
Echeveria s jemnými chloupky

Vlevo:
Euphorbia s trny a vysokým vzrůstem se obávat nemusí

Vpravo:
Miniaturní Frithia se schovává mezi kamínky

OBLASTI VÝSKYTU

Sukulenty se až na pár míst, které pokrývá věčný led, nacházejí prakticky po celém světě. I když se může zdát, že se jedná o čistě exotické rostliny, jistě je nalezneme planě rostoucí i na chodníku před naším domem. Zaměříme se ale hlavně na rostliny z cizích krajů. Ty žijí v nadmořských výškách od hladiny moře až po vysoké hory. Velmi často se setkáváme s mýtem, že sukulenty nalezneme zejména na velkých písčinných pouštích. Ve skutečnosti je však paradoxně na písčitých dunách prakticky nenajdeme, vyhledávají spíše nehostinná místa, jako vysoké hory či suché svahy.

Největší ráj sukulentů bezpochyby představuje jih Afriky, zejména Jihoafrická republika, kde nalezneme okolo 4 000 volně rostoucích druhů, což představuje asi třetinu zástupců celého světa. V Mexiku a obecně Americe objevíme kromě spousty dalších exemplářů místní specialitu, tedy kaktusy. I když se některé sukulenty postupně rozšířily do celého světa, mnoho druhů zůstává endemity – druhy vyskytujícími se pouze v jedné lokalitě. Příkladem nám může být ostrov Madagaskar. Exotické sukulenty běžně potkáváme i v oblíbených destinacích našich dovolených. Kanárské ostrovy jimi doslova přetékají a i ve Středomoří rostou ve volné přírodě. Jih Španělska zaujme místními smrdutkami a spousta druhů se naučila, jak přežít nehostinnou zimu i ve zbytku Evropy.

Rekordmani

Některé zástupce rodu *Rosularia* najdeme dokonce v nejvyšších horách světa – Himálaji.

14

Mexické kaktusy

Baobaby na Madagaskaru

Mrazuvzdorné sukulenty rostoucí v Česku

1

2

3

4

5

6

1. Netřesk střešní
(*Sempervivum tectorum*)

2. Rozchodník bílý
(*Sedum album*)

3. Rozchodník ostrý
(*Sedum acre*)

4. Rozchodník šestiřadý
(*Sedum sexangulare*)

5. Rozchodník španělský
(*Sedum hispanicum*)

6. Rozchodník suchomilný
(*Sedum rupestre*)

HISTORICKÉ OKÉNKO

První historické zmínky o kaktusech a sukulentech se datují do poloviny 16. století. Do Evropy byly dovezeny jako ukázka zajímavosti z dálných krajů a jako materiál pro alchymisty. Na dvoře Rudolfa II. se pak zkoumaly a využívaly k všemožným pokusům a experimentům.

Poněkud serióznější přístup k sukulentům se v Evropě objevuje až v polovině 19. století. V této době se zakládají sbírky a sukulenty se začínají odborněji popisovat.

Na počátku 20. století se na české scéně objevuje botanik a cestovatel Alberto Vojtěch Frič. Během svého života strávil mnoho let mezi původními obyvateli Severní Ameriky, procestoval Jižní Ameriku, popsal a dovezl do Evropy mnoho sukulentů. Bylo po něm dokonce několik exemplářů pojmenováno. Mezi ně patří například *Lophophora fricii*.

Po druhé světové válce začaly mezi českou veřejností vznikat kaktusářské kluby. Začaly se vydávat časopisy a zvýšil se zájem o pěstování obecně. Díky uzavřeným hranicím a omezeným zdrojům se čeští kaktusáři dostali svými pěstitelskými schopnostmi na evropskou špičku. Po sametové revoluci zájem o kluby mírně opadl. Mimo to se od revoluce do stále větší obliby dostávají nekaktusové sukulenty, které v minulosti stály vždy ve stínu slávy kaktusů.

16

*Botanická zahrada
v Praze, Na Slupi*

Protilehlá strana Vlevo:
Rostliny z velkopěstíren

Protilehlá strana vpravo:
Výstavy v Itálii

BURZY, TRHY, VÝSTAVY

Díky kaktusářským nadšencům se v České republice již přes 100 let drží tradice vystavování sukulentů či jejich prodej na burzách a výstavách. Jedna z prvních velkých výstav se konala v roce 1923 v Praze. Postupem času se přidávaly a odpadaly všemožné koncepty prezentace sukulentů. Dnes můžeme navštívit například odemykání sezóny ve Dvoře Králové. Pokud chcete zažít asi největší kaktusářskou a sukulentní šou u nás, jistě si nenechte ujít i zamykání sezóny, které tradičně probíhá v Chrudimi nebo nejbližším okolí.

Stát se vystavovatelem na podobné akci může každý pěstitel. Spousta laiků z široké veřejnosti si pronajímá místo k vystavování a prodávají své domácí výpěstky. Stačí si vybrat výstavu, včas kontaktovat pořadatele a dorazit na místo. Vystavovat a prodávat lze velké rostliny, stejně jako zakořeněné řízků.

Kromě klasických výstav se pořádají také tzv. swapy. Ty spočívají ve výměně rostlin mezi pěstiteli. Každý, kdo nějakou rostlinu přinese, si ji může vyměnit za jinou, která mu třeba chybí ve sbírce, nebo se mu jen líbí více než ta jeho.

